

Vantaan vesihuollon toiminta-alueen 2017 hyväksyminen ja päivitysprosessin keventäminen

VD/10414/00.04.01/2015

HW/JJ/Mora

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n hallitus on kokouksessaan 21.10.2016 § 121 päättänyt esittää jäsenkunnille vesihuollon toiminta-alueen sanallisen määrittelyn hyväksymistä ja toiminta-alueen päivitysprosessin keventämistä valtuuttamalla KT-seurantaryhmässä olevan viranhaltijansa päättämään toiminta-aluekarttojen muutospäivityksistä ja niihin liittyvistä menettelyistä.

Vesihuoltolain (119/2001) 7 § ja 8 § mukaan kunta hyväksyy alueellaan toimivalle vesihuoltolaitokselle toiminta-alueen ja tarvittaessa muuttaa hyväksyttyä toiminta-aluetta vesihuoltolaitoksen esityksestä. Ennen päätöksentekoa kunnan tulee tiedottaa asiasta riittävässä laajuudessa, pyytää toiminta-alueen muutoksesta lausunto valvontaviranomaiselta ja antaa muutoksen kohteina olevien kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi. Vesihuollon toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Kunnan tulee esittää toiminta-alueet, niillä sijaitsevat taajamat sekä vesijohtoverkoston ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet kartalla, jonka on oltava yleisesti saatavilla tietoverkossa.

HSY:n ja sen jäsenkaupunkien kesken on sovittu, että vesihuollon toiminta-alue päivitetään yhteistyössä vuosittain ja se liitetään mukaan HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaprosessiin. Päivityksen lähtökohtana on ollut voimassa oleva vuoden 2016 HSY:n vesihuollon toiminta-alue, siinä esitetyt laajentumisehdotukset vuodelle 2017 ja kaupungeilta saadut tiedot toiminta-alueen laajentumisesta vuosille 2017-2019. Edellä mainitut tiedot tarkistettiin ja päivitettiin vastaamaan toteutunutta ja suunniteltua yhdyskuntakehitystä.

Vuoden 2017 HSY:n vesihuollon toiminta-alue muodostuu pääasiassa kiinteistöistä, jotka sijaitsevat alle 20 metrin päässä liittymiskelpoisesta vesijohdosta ja jätevesiviemäristä. Toiminta-aluekartalla on esitetty myös yli 20 m etäisyydellä vesijohdosta tai jätevesiviemäristä sijaitsevia kiinteistöjä. Näiden toiminta-alueeseen kuulumisen arvioinnissa ja liittämiskohdan osoittamisessa noudatetaan sanallisessa määrittelyssä esitettyjä periaatteita.

Päivityksen yhteydessä on tarkistettu vuoden 2016 toiminta-alueeseen kuuluneita alueita, jolloin on tehty tarkistuslaajennuksia ja toisaalta tarkistussupistuksia. Muutokset eivät edellytä vesihuollon palveluiden järjestämisen uudelleen arviointia. Supistettavilla alueilla sijaitsevat HSY:n vesihuoltoverkostoihin liittyneet kiinteistöt jatkavat HSY:n toiminta-alueen ulkopuolisina asiakkaina.

Toiminta-alue 2017 on rajattu 27.4.2016 voimassa olleiden kiinteistörajojen mukaan ja se koskee kyseisenä ajankohtana kiinteistörekisterissä olleita kiinteistöjä. Toiminta-alueeseen kuulumisen tulkitaan pääsääntöisesti kiinteistökohtaisesti. Mikäli kiinteistörajat ovat muuttuneet kyseisen ajankohdan jälkeen tai uusia kiinteistöjä on rekisteröity, kyseisten kiinteistöjen kuulumisen toiminta-alueeseen arvioidaan erikseen sanallisen määrittelyn mukaan. Osa kiinteistöistä on rajattu kuulumaan toiminta-alueeseen vain osittain. Toiminta-aluepäätös koskee näiden kiinteistöjen osalta vain sitä osaa kiinteistöstä, joka on rajattu kuuluvaksi toiminta-alueeseen.

HSY:n esityksen mukaan sanallinen määrittely muodostaa toiminta-alueen määrittelyn ja -tulkinnan ytimen ja toiminta-alueen karttaesitys määräytyy sen perusteella. Tulkintatilanteessa sanallinen määrittely toiminta-alueeseen kuuluvista kiinteistöistä on suhteessa karttaan määräävä. Toiminta-alueeseen kuuluvista kiinteistöistä on laadittu digitaalisessa muodossa oleva karttaesitys, joka on päätöksenteon jälkeen tarkasteltavissa HSY:n karttapalvelussa.

Toiminta-alueen päivitysprosessin yksinkertaistamiseksi HSY:n hallitus ehdottaa, että myöhemmät toiminta-alueen karttaesitysten päivitykset voi hyväksyä jäsenkuntien ja HSY:n edustajista koostuvan KT-seurantaryhmän viranhaltijat. HSY:n hallitus on 21.10.2016 osaltaan päättänyt delegoida karttaesityksiin liittyvät tehtävät viranhaltijalle.

Vantaalla vesihuollon toiminta-alueen hyväksyi aiemmin kaupunginvaltuusto. Vantaan kaupungin 1.6.2017 voimaan astuneen hallintosäännön mukaan tekninen lautakunta tehtäväalueellaan päättää kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmista ja toiminta-alueesta.

Vantaan kaupungin tekninen lautakunta on kokouksessaan 13.12.2016 § 16 päättänyt asettaa Vantaan vesihuollon toiminta-alueen yleisesti nähtäville ja pyytää tarvittavat lausunnot. Kuntatekniikan keskus on pyytänyt

lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Vantaan kaupungin ympäristökeskukselta ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta. Lisäksi asiasta on kuulutettu kaupungin ilmoituksissaan käyttämissä lehdissä ja toiminta-alue on ollut nähtävillä kuntatekniikan keskuksessa ja Vantaa-infoissa 19.1.–1.2.2017 välisenä aikana.

Lausunnot ja muistutukset

Määräaikaan mennessä asiasta jätettiin seuraavat lausunnot ja muistutukset:

Vantaan kaupungin ympäristökeskus toteaa lausunnossaan, että pääosin vuoden 2017 toiminta-alueen laajentumisalueet ovat uusia kohteita, jotka eivät olleet mukana aikaisemmassa vuosien 2013–2022 vesihuollon kehittämissuunnitelmassa. 2016 toiminta-aluepäätöksessä oli todettu, että vesihuoltoa pyritään laajentamaan myös vanhoille alueille, mutta ennen laajentamispäätöksiä tehdään liittymishalukkuuskyselyt. Lisäksi oli todettu, että vesihuoltolaitoksen kannalta haja-asustusalueella kiinteistöä kohden tarvittava vesihuollon verkostopituus on usein liian pitkä.

Vantaan vesihuollon kehittämissuunnitelmaa 2017 - 2026 valmistellaan parhaillaan ja ympäristökeskus on mukana suunnitelmaa valmisteleavassa työryhmässä. Kehittämissuunnitelmaluonnoksessa 2017 - 2026 Kiilan ja Katriinan alueet ovat mukana kehittämisalueina. Näihin kehittämisalueisiin sisältyvät aikaisemmassa 2013 - 2022 kehittämissuunnitelmassa olleet Kuutamotien ja Rauhala /Katriinan alueet. Näin ollen ympäristökeskus ei lausu näiden alueiden toiminta-alueista vuodelle 2017.

Aikaisemmassa, vuosien 2013 - 2022 kehittämissuunnitelmassa olivat myös Itä-Vantaalla sijaitsevat Bisajärventien ja Laurintien / Vanhan Porvoontien asuinalueet. Uuden kehittämissuunnitelmaluonnoksen mukaan Laurintien / Vanha Porvoontie esitetään vuoteen 2026 mennessä toteutettavaksi vesihuollon rakentamisalueeksi. Bisajärventie on ollut mukana uuden kehittämissuunnitelman 2017 - 2026 priorisointitarkastelussa. Näin ollen ympäristökeskus ei lausu näiden alueiden toiminta-alueista vuodelle 2017.

Myös Riipilän pohjoisosa sekä Havukosken Rosenlund ovat olleet mukana aikaisemmassa kehittämissuunnitelmassa, mutta eivät ole vuoden 2017 toiminta-alueella. Riipilän pohjoisosa on ollut mukana uuden kehittämissuunnitelman 2017 - 2026 priorisointitarkastelussa, ja se on merkitty vesihuollonselvitysalueeksi. Ympäristökeskuksen saamien tietojen mukaan Rosenlundin asemakaavoittamisesta ja vesihuollon toteuttamisesta on käyty pitkillisiä neuvotteluja. Vesihuollon kehittämissuunnitelmaluonnoksessa 2017 - 2026 Rosenlund on esitetty selvitysalueeksi. Rosenlundissa on lyijyllä pilaantuneita maita ja lisäksi kaivovesissä on erittäin korkeita radonpitoisuuksia, joten on tärkeää, että alueelle toteutetaan vesihuolto.

Vesihuoltolain 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin. Lain 11 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen päättää, voidaanko kiinteistölle myöntää vapautus liittymisvelvollisuudesta. Lausuntopyyntöön mukaan uusi "HSY:n vesihuollon toiminta-alueen sanallinen määrittely" (21.10.2016) muodostaa toiminta-alueäärittelyn ja -tulkinnan ytimen ja toiminta-alueen karttaesitys määriytyy sen perusteella. Ko. sanallinen määrittely on varsin monivaiheinen ja vaikeaselkoinen. Sanallista ohjetta, kuten myös ohjeen liitteenä 1 olevaa kaaviota olisi vielä tarpeen selvittää.

Lopuksi ympäristökeskus toteaa, että uuden toiminta-aluekartan YKR- taajama-aluemerkintä on tarpeellinen arvioitaessa kiinteistön liittymisvelvollisuutta taajaman ulkopuolella.

Kuntatekniikan keskus toteaa vastauksenaan, että aiemmissa vesihuollon kehittämissuunnitelmissa esiin nousseet alueet otetaan jatkossa mahdollisuuksien mukaan huomioon suunniteltaessa alueiden kehittämistä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos totesi suullisessa kannanotossaan (Yrjö Jalava 1.2.2017), että pelastuslaitoksella ei ole suunnitelmaan huomautettavaa.

Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus toteaa lausunnossaan, että vesihuoltolain 7 § mukaan vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.

Vesihuoltolain muutoksessa (681/2014) toiminta-aluearajaus sidottiin yhdyskuntakehitykseen. Lakimuutoksella korostettiin vesihuollon ja maankäytön suunnittelun yhteyttä. Lähtökohtana on, että kaikki asemakaava-alueet täyttävät toiminta-alueen kriteerit.

VHL 8 §:n 4 momentin mukaan toiminta-alue, sillä sijaitsevat taajamat sekä vesijohtoverkoston ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet tulee esittää kartalla, joka on yleisesti saatavilla tietoverkossa. Kunnan tulee huolehtia asiasta.

Kartalla esittämisen tavoitteena on, että toiminta-alueiden rajoista saadaan yksiselitteinen käsitys. Vantaan kaupungin toiminta-alue-ehdotuksen karttaesitys on sinänsä selkeä ja yksiselitteinen ja tehty pääsääntöisesti kiinteistörajojen mukaisesti. Ehdotukseen lisätty sanallinen määrittely kuitenkin vaikuttaa ehdotukseen niin, että kartalle esitetyt rajaukset eivät ole yksiselitteisiä. Ehdotuksessa HSY:n toiminta-alue on määritelty alueeksi, jolla kiinteistöt ovat nykyisen vesi- ja viemäriverkoston välittömässä läheisyydessä. Toiminta-alueen määrittely näin ei huomioi maankäytön suunnitelmia vesihuoltolain tarkoittamalla tavalla.

Ehdotuksen sanalliseen määrittelyyn on sisällytetty myös sellaista, joka ei suoraan toiminta-alueen määrittelyyn ja rajaukseen liity. Tällaisia ovat mm. liittämiskohdan määrittäminen sekä erityistapausten tulkinta, esimerkiksi kiinteistön lohkominen toiminta-alueella.

Vesi- ja viemäriverkoston kattavuutta ei ole lausuntopyyntömateriaalissa esitetty, joten verkostojen kattamaa aluetta suhteessa toiminta-alerajaukseen on vaikeaa arvioida.

Toiminta-alueet kattavat lähes kaikki Vantaan kaupungin asemakaava-alueet. Osa asemakaava-alueista ja vireillä olevista asemakaava-alueista on kuitenkin toiminta-alueen ulkopuolella. Ehdotuksessa on esitetty vain HSY:n toiminta-alue. Muiden laitosten verkosto-/toiminta-alueita ei ole esitetty. Jotta koko kunnan alueen vesihuoltoverkostojen kattavuudesta voisi esittää arvion, on muidenkin laitosten toiminta-alueet ja verkostot hyvä esittää kartalla. Koko kunnan alueen ja alueella toimivien vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tarkastelu samanaikaisesti palvelee kunnan lakisääteistä vesihuollon kehittämistehtävää ja antaa yksiselitteisen kuvan kunnan vesihuollon tilasta, tarpeista sekä suunnitelmallisuudesta huomioiden maankäytön suunnitelmat sekä yhdyskuntakehityksen.

Uudenmaan ELY-keskus ehdottaa, että toiminta-aluemäärittelyä muutetaan niin, että rajauksen lähtökohtana on Vantaan kaupungin toteutunut ja suunniteltu yhdyskuntakehitys sekä Vantaan vesihuollon kehittämisen suunnittelu.

Lopuksi Uudenmaan ELY-keskus huomauttaa, että päivityksen lähtökohtana olevaa vuoden 2016 vesihuollon toiminta-aluepäätöstä ei Vantaan kaupunki lähettänyt hyväksymisen jälkeen ELY-keskukseen tiedoksi, kuten ELY-keskus pyysi. Toiminta-aluepäätös on pyydetty ja saatu tiedoksi vasta tämän asian käsittelyn yhteydessä.

Kuntatekniikan keskus toteaa vastauksenaan, että lausuntojen johdosta 31.5.2017 järjestettiin neuvottelu ELY-keskuksen, HSY:n ja sen jäsenkuntien Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kesken HSY:n vesihuollon toiminta-aluemäärittelyn 2017-2019 selventämiseksi. Neuvottelussa käytiin läpi ELY-keskuksen lausunto, jäsenkuntien kommentit ja täsmennystarpeet toiminta-aluemäärittelyyn sekä vesihuollon kehittämissuunnitelmien laatiminen HSY-alueella.

Neuvottelun perusteella ELY-keskus antoi kannanoton HSY:n alueen vesihuoltolain mukaisten toiminta-alueiden määrittelystä. Kannanotossa esitetyt seikat otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon nyt tehtävän päätöksen yhteydessä ja laajemmin ne esitetään otettavaksi huomioon vuoden 2018 toiminta-alueen määrittelyssä. Syksyllä 2017 päätöksentekoon on tulossa Vantaan kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma, jossa otetaan kantaa pitkän aikavälin vesihuollon kehittymiseen.

Muita lausuntoja tai muistutuksia ei määräaikaan mennessä ollut jätetty.

Tekninen lautakunta 21.11.2017 § 12

Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään, että

- a) vesihuollon toiminta-alueen muutokset vuodelle 2017 (kartta) hyväksytään esitetyssä muodossa. Sanallinen määrittely täsmentää toiminta-aluekarttaa tulkintatilanteissa.
- b) merkitään tiedoksi ehdotus alustavasta toiminta-alueen laajentumisesta vuosille 2018-2019
- c) veloitetaan HSY tarkastelemaan vesihuollon toteutusta kokonaisuuden kannalta, jotta kaupunkirakenteen tiivistyessä katualueella pääasiassa laajennetaan HSY:n verkostoja ja että HSY ei voi edellyttää katu- tai muulla yleisellä alueella pitkien kadun suuntaisten kiinteistökohtaisten putkistojen rakentamista.

- d) velvoitetaan HSY selkeyttämään sanallista määrittelyä jatkossa.
- e) velvoitetaan HSY toimittamaan digitaalinen toiminta-alueen raja- ja karttapalvelussa julkaistavaksi.
- f) valtuutetaan kaupungininsinööri asettamaan vesihuollon toiminta-alue nähtäville ja pyytämään tarvittavat lausunnot toiminta-alueen päivittäessä

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Toiminta-alueen sanallinen määrittely
- Kartta Vantaan vesihuollon toiminta-alue 2017
- Kartta Vantaan vesihuollon toiminta-alue muutokset 2017-2019

Täytäntöönpano: Kuntatekniikan keskus

Muutoksenhakuohje: 6.2 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

vesihuollon suunnittelupäällikkö Marika Orava, puh. 839 28446, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)